

Politicorvm Libri Decem

Contzen, Adam

Colonia, [1621]

Cap. XXV. Sectarios habere veram Dei legem non posse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95437](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95437)

Ecclesia verbum est verbum Dei.

Ecclesia auctoritas alio quo aliquando respectu maior est quam scriptura.

quique illud contemunt, Deum ipsum respiciunt. Matth. 6. 18. & 18. 17. Luc. 22. 32.

Propositio octava. Ecclesiae auctoritas aliquo respectu quoad quosdam homines est maior quam scriptura. Hoc nemo mirabitur, qui animaduertit, simile aliquid in omni secula. Primo Ecclesia scripturam credendam proponit, exponit, & quo potest modo auctoritatem illius probat Catechumenis, qui Ecclesiae proponenti credunt, estque eius auctoritas evidenter, quam scripturae, cuius multas partes illi ignorant. Lutherani pluris suam Ecclesiam faciunt, quam Epistolam ad Hebraeos, & Jacobi reiciit, quam verbum Dei, ut Calviniani testantur. Est vero id omnino illis necessarium, ut constat ex ante dictis: Cum enim plerique exemplaria Hebraea, & Graeca non habeant, & vix ullus sit, qui omnia ad primaevas linguas examinet, nullus omnino qui *αὐτὴν ἐξέφα* legerit, credunt suis Ecclesiis, Lutherani sua biblia recte adiunt versam, & damnant Tigurina, Calviniani e contra damnant Lutherana, & suis credunt, atque ita sacram legem quique ita sibi tribuit, ut aliis neget.

CAPVT XXV.

Sectarios habere veram Dei legem non posse.

Qui valde assenerant, valde errare solent.

§. 1. NIMIVM amando quidam nocent, multo magis nimia amoris simulatione id agunt hypocritae; nam nostri ministri quotidie clamitando, purum verbum Dei, fontemque puros Hebraei, Chaldaei, & Graeci sermonis: iam eo perueniunt, ut si vera sunt, quae contra nos dicunt, necesse sit eos omnino biblia carere. Ratio mea ista est.

Quicumque hactenus nulla biblia authentica in suis Ecclesiis legerunt, vel audierunt, illi Dei verbum suo iudicio non habuerunt: nam de ratione seu essentia verbi diuini est, *τὸ ἀδυσκρίτον*, imo ut etiam proficit animabus, necesse est cognosci & amari ut authenticum, & verbum immutabilissimae veritatis. Sed in Ecclesiis Euangelicis nulli hactenus authentica biblia habuerunt, quibus secundum suam doctrinam tanquam authenticis credere potuerint: non ergo biblia habuerunt, imo nec manente sententia habere possunt.

Maiores propositio consensu datur, minorem probat. Primo. Non hebraeam, non graecam, non latinam, non alterius versionis habent, nullam igitur scripturam, quam pro authentica agnoscere possint, in qua habuerunt. Non hebraeam, quia primum exemplar originale a Mose aliisque scriptoribus editum non videntur, apographa tantum longa serie ad nos translata acceperunt, illa fideli manu, & non errante calamo exscripta esse, certo cognoscere non possunt. Neque enim ex ipsa scriptura possunt certo statuere, hoc est enim *τὸ ζεινόμενον*, quodque in controuersiam trahitur, an scriptura quae se diuinam appellat, reuera talis sit, & an hoc emendate scriptum sit exemplar, itaque quod in diplomate principis, idem in Deilege faciendum illis est.

Zwinglius nempe, & alii Apocalypsin diuinam esse negarunt. verbis illis quibus prophetia inchoatur, *Apocalypsis Iesu Christi, quam dedit illi Deus*, falsa, & impossibilis iudicauerunt, qui Apocalypsin repudiarent. Nunc admittunt, non quia verba illa libro praetextuntur, quae Calvinianos, & Lutherum non permouerunt, sed alias ob causas: ut scilicet pontifici Romano maledicant. Sed iam de fide notariorum, & librorum loquor, & quare, quo argumento ducti sibi persuadent recte exscripta esse: Non ex scriptura, nusquam enim testatur, se per duo vel tria annorum millia inter tot haereseon fraudes, iactationesque ad nos illam, intactamque peruenisse.

Sectarij non habent authenticam biblia.

Hebraeam exemplar authenticum non habent.

§. 2. Nec cognosci hoc potest, ex priuato spiritus instinctu ad Ecclesiae aedificationem. Ratio manifesta est, quia licet mentem illustrare Deus, & reuelare arcana sua possit, non tamen alienae mentis certitudo ex occulto instinctu obsignatur, quare enim credam illis, qui Enthusiasmos, & instinctus suos mihi obtrudunt? verbum Dei quare.

Neque ad rem facit primitiae Ecclesiae attestatio, quia humanum est testimonium & fallax, ut illi volunt, nec de sequentibus ex scriptoribus iudicare potuit.

Quod si omnem sibi viam praeciderunt, qua ad certitudinem scripturae primogeniae peruenire possent, multo minus de vlla versione certi sunt: atque id sane fatentur ipsimet. Lutheri superius verba citavi, dicentis: *Ich kan weder Griechisch noch Hebraisch, Nec Graece, nec Hebraice scio*. Si verum dicit: tunc verbo Dei docuit: nam eius discipuli & Calviniani solam Hebraeam scripturam, & Graecam authenticam adiunt. Ita Scharp. conc. 2. de script. & Chamberius libello contra Jacob. Suaresium pag. 12. profitemur nolle se vlli bibliorum versionem stare, sed tantum natiuis linguis, Hebraicae quidem pro veteri, Graecae autem linguae pro nouo testamento. Merito autem versionem nulli fidunt, nullam enim non vitiosissimam habent, ita rex Angliae in collatione Hamptoncuriana: Edendam omnino esse aliquam uniformem Bibliorum translationem, quod, Anglicam hactenus bonam vidisset nullam, omnium vero pessimam iudicaret Geneuensem, eiusque notas ad marginem adiectas censeret partiales, falsas, seditiosas, periculosas, ac peruersissimas animi machinationes nimium redolentes. Sic autem edendam, ut post duarum vniuersitatum laborem, post Episcoporum ac doctiorum clericorum reuisionem, consilio priuato offeratur, & a Rege demum auctoritatem accipiat, vniuersaeque Anglicanae Ecclesiae ad eam vnam amplectendam adigatur.

§. 3. Cum igitur nulli versioni ut authenticae stare possint, & versiones suas sibi mutuo tanquam erroneas obiciant, nec ad fontem omnes recurrere possint, omni auxilio destituuntur: Nam quotus quisque, est ita gnarus Hebraeae, ut ex certa scientia de puro fonte hauriat? caetera turba est carnosis, & varia haeresei venenatis riuus potatur.

Non concedo hoc illis qui biblia vertere se ex Hebraeis confessi sunt, quod vnius hominis esse negat Beza in praefat. ad nouum testamentum. Nam quamuis sibi eruditi videantur, cum tamen nati Hebraei non sint, cum vtantur glossis, lexicis, interpretationibus Rabbiorum, nisi putent se memoria, iudicioque posse falli, omnium sunt hominum vanissimi. Lutherus post annos prope 20. falsus est, *Santum, Munsterum, se, crebro errasse, quod glossis Rabbiorum nimium crediderit*. Munster ait, plurimos versus omisos in Sante, sicut & recognitione Lutheri. Versionem suam ille aliquoties recognouit, fannis eam Tigurini exceperunt, Osiandriani adiunt loca scripturae a Lutero magna falsitate, & dolo interpretata, in confess. Mansfeldica.

Non sunt illi certi de sua propria versione, eam esse scripturam, nisi infansissima arrogancia fidem suam vltimo resoluunt in accuratissimam quatuor linguarum Hebraeae, Chaldaee, Graecae, Latinae cognitionem.

Secundo argumenta quae contra veterem editionem inualida sunt in haereticos conuertere, & retorquere valide possumus. Statuamus igitur aliquem ex quacunque religione harum quas nominavi linguarum magna ex parte ignarum, salutis tamen cupidum, veritatis studiosum: Huic Biblia Germanica offeramus, ex verbo Dei ut discat veritatem. Si Lutheri, vel Tigurinorum illa fuerint: dicet Scharpius, de sacra scriptura controuersi. 2. column. 27. Si hac versio est authentica, vel propter interpretem Lutherum, vel propter approbationem Ecclesiae, vel quia cum hebraeo textu conuenit. Non prius, quia ne Lutherus quidem authenticam putauit. Nec approbatio

Nulla scripturam authenticam habent.

Versio Anglicana.

Ignarus hebraeae & graecae linguae ex sententia aduersarij incertus est salutis.

Versiones haereticorum.

In praefat. bibliorum.

Nulla haeretica est authentica.

Biblia Lutheri virgis cesa.

Ecclesia nescientes hebraice, & Græce non habent authenticam scripturam.

batio Ecclesiæ, quia non potest facere canonicam ex non canonica. Multo minus, quia cum Græco vel Hebræo conuenit; quia id ille iudicare non potest, sed credendum est Lutherano alicui ministro, qui forte nec ipse est hebræus, nec Græcus. Quid si autem Marthesio ille credat, Lutheri versionem pro conuersione cedenti virgis, & dicenti: discas melius?

§ 4. Deinde ergo nulla hæcenus Biblia habuimus nisi sola Hebræa, & Græca. Nulla igitur fuit Ecclesia iuxta Sectarios Lutherana vel Zvingliana. Nam vnum mihi ostendant, qui Biblia Hebræa, & Græca intellexerit, & eorum religionis fuerit. Quid igitur huic facies, an ad Grammaticas Scholas Græcorum, Latinorum, & Hebræorum ablegabis? Hoc sane frustra fuerit: sed tamen nulla est authentica scriptura, si versio septuaginta Græca, si Latina reiiciuntur: nam Hebræa à nullis fere Christianis, nisi paucissimis intelligebatur: aduersarii autem nostri, sola scriptura, sola Hebræa veteris, & Græca noui testamenti vtendum censent: quæ quamuis authentica sit, non tamen id constare potest illis, qui codices hebræos nunquā viderunt. Falsum est, inquit Scharpius, Græcam Ecclesiam vetus testamentum habuisse authenticum in lingua Græca. Deinde ait. Vera Ecclesia debet habere, & habet adhuc viros, qui has linguas intelligunt: licet Romana forsitan Ecclesia nullos aut paucos. De Romana Ecclesia alias videro, nunc illa verba examino.

§ 5. Vera Ecclesia debet habere gnaros Græcæ, & Hebrææ linguæ? An si non habeat: eritne vera Ecclesia? si asseris, quid fiet tot vestris Ecclesiis, quibus præfident quadrati prædicantes, factores, alii quos nominant toties Arminiani in Belgio. si concedis fore Ecclesiam sine Græcis, & Hebræis prædicantibus, necesse est etiam statuas eam fore sine scriptura, quæ cum sit sola verbum Dei, erit Ecclesia Dei sine verbo Dei. Quod est absurdissimum. At Germanicum aut Britannicum verbum habeat. Nihil ad vestras imaginationes hoc facit. Scriptura Germanica aut Britannica nulla est authentica, omne verbum Dei est Authenticum; ergo nulla scriptura Germanica vel Britannica est verbum Dei. Omnē ergo fidem necessariō tollunt ab idiotis, qui tam multa credere coguntur, quorum certi esse non possunt. Primō libros esse scriptos à prophetis, 2. recte exscriptos, 3. Bene conuersos, 4. Hæc ex scriptura clare doceri, 5. Talem instinctum se habere, qui non fallat. Horū singula plurima continent: videlicet interpretes linguarum doctissimos fuisse, diligentissimos, eorum notarios fidelissimos, & licet multi errarunt, in versione tamen suos nō errasse. Biblia igitur vertendo euertunt, idque efficiunt, vt nihil sincerè credatur, sitque pro fide curiositas, & contentio.

Notauit id Beza in 10. a. & in digressionē. Nam eo res iam deuēnit, vt non modo qui ex ingenio aliquid commentantur, à consuetudinē & familiaribus scripturæ verbis, tanquam obscuris, inspidis, obsoletis abhorreant: sed iam qui scripturam à Græco conuertunt in Latinum, aut aliud aliquod idioma, quiduis sibi in interpretando licere putent. Quos si reprehendas, statim audias, interpretis officio fungi. non qui verbum conuertat à verbo, sed qui sententiā exprimat. Ita sit vt dum quisque suum iudicium libere sequi mauult, quam religiose Spiritus S. interpretem agere, plurimā nō tam conuertat, quam peruertat. Cui libidini & audacia nisi occurratur, nā aut ego vehemēter fallor, aut intra paucos annos paulatim ipsarum quoque rerum possessione depellemur. Non itur obuiam illi libidini, sed gloria, præmiis, & infidelitate accenditur, ideoque iam ipsarum possessione depulsi sunt.

Ex his manifestissimum est: & nos legē diuinā habere constitutam Ecclesiam, & illos non habere.

Deinde nostram Rempub. optime constitutam, vt in qua legislator supremus adoratur, lex eius asseruatur, exponitur, intelligitur, seruatur, atque hæc de legē

Dei scripta, vnde omnium legum in Republ. est sanitas, sanctitasque.

§ 6. Ostendi varie Sectarios auctoritatem legis diuinæ scriptæ tueri non posse, nunc quid ann. 1617. illi scriptitarint videamus; Scharp. col. 6. Quatuor officia Ecclesiæ de scriptura recenset. 1. est testis, custos, tabernaculi instar. 2. Vindex, quia falsas à veris discernit, vt aurifaber aurum ex cupro, quia ad hoc spiritum Dei habet. 3. est præceptor scripturæ. 4. est interpret, sed vt scripturam ex scriptura interpretetur, nihil de suo committendo.

§ 7. Quatuor item media scripturæ cognoscenda. Primū, est ipsius scripturæ vel Dei in scriptura loquentis testimonium. Secundum, instinctus priuatus. Tertium, doctrinæ substantia, qualitas, forma docendi, euentus miracula, Satanae aduersus illum furor, hostium poena. Quartum, Ecclesiæ testimonium. Hoc pertinere ait ad eos, qui sunt extra Ecclesiam, priora testimonio minime, fideles ex prioribus testimoniis certius cognoscere scripturæ auctoritatem, sed præcipue ex testimonio Spiritus S.

De officiis vno syllogismo rem conficio, Ecclesia est custos, testis, vindex, præceptor fallax iuxta Scharpiū, non ergo habet Spiritū Dei ad diiudicandum libros germanos, & genuinos à falsis, & supposititiis, quæ admodum prima Ecclesia Caluiniana non recte de Apocalypsi iudicauit, quum eam Christi sponsi vocem esse negauit, illa igitur officia non recte constituta sunt. Ex hiis igitur nihil certo præstat Ecclesia.

Media quæ proponuntur, fidem scripturarum apud illos penitus euertit. Primum ait esse ipsius scripturæ, i. e. Dei in scripturis loquentis testimonium, per quod primi motus in cordibus excitantur. Hoc testimonium à secundo, hoc est, testificatione Spiritus diuersum non est, aut si diuersum est, nihil efficit.

Si enim motus excitat credendi, id necesse est testificatio efficiat, de qua testificatione postea loquar, quia enim plura continent, in postremum locum differam. De tertio medio nihil certum est. Nam primum, substantia doctrinæ, ait Scharpius, in scripturis contenta omnem terrenum captum superat; 1. Corinth. 2. 14. Non igitur ex substantia potest probari scripturæ auctoritas, quia nondum intelligitur à Catechumenis, deinde multæ eius partes nō intelliguntur à valde peritis. Tertio, quædam nesciuntur etiam à peritissimis, ex illis igitur quæ in Scriptura continentur, non potest certo eius auctoritas cognosci, nisi omnia quæ in eo sunt, accurate intelligantur, est enim quædam veritates perspicuæ sint, multæ tamen recondite manent, quæ probari non possunt incognita. Ille igitur modus est difficillimus, longissimi temporis, & vt certe iudico, hoc tempore ad ætatem; quomodo enim quispiam totam scripturam, hoc est omnia illius mysteria & auctoritatem, inter tot millia pugnantium interpretum ita dissoluet, nulla vt in re hæreat: id autem necesse est facere, si ex illis quæ in ea continentur, auctoritas scripturæ dependet. Nam vt dicat quispiam de libro Heracliti, aut aliorum notorum: quæ intellexi præclara sunt, puto & illa esse quæ non intellexi, facile permitto, de sacra Scriptura ita loqui non possunt, qui ex perfectâ eius intelligentia eius auctoritatem colligunt.

§ 8. Addit Scharpius, apuritate, quia nihil vitiosum continet; Verissime credo nihil vitiosum continere, sed vt ex eo de auctoritate statuam, opus est, vt omnes eius partes, ac membra non modo perspicuissima habeam, sed etiam cum Hebræis, Chaldeis, Græcis exemplaribus, & quidem diuersis omnia conferam. Nam vt de hac maiore nihil dicam: Quicumque liber nihil vitiositatis continet, est diuinus; minorem hanc sine ingenti cognitione nemo sibi persuadebit. Hic liber nihil vitiositatis continet; probanda est enim inductione, nec hæc, nec illa pars vitiositatem continet. Nam probanda est ex illis quæ conti-

Legem irrita faciunt, & nos accusant.

Officia Ecclesiæ de scripturis nulla possunt esse apud sectarios.

Ex substantia doctrinæ non possumus penitus esse certi.

Totum apprehendere non possumus ex substantia doctrinæ, quæ non intelligimus.

Nihil vitiositatis esse in scripto aliquo diffcult cognoscitur.

continentur, at hoc modo nemo probare poterit, nisi qui summo ingenio, longissima aetate, quietissimo ocio, adamantino labore ei insudant. Demonstratio hoc exemplo quod mihi Scharpius suppeditat. Ecclesiam probare, & diiudicare scripturas, ut auri fabriceretur, at si aurifaber centena aureorum millia vno vase contentorum explorare, & probare debeat, ex illis ipsis quae vase continentur, non alieno testimonio ut certe singulis lydiu lapidem artere oportet, neque enim sciet nullum aureum adulterinum esse, nisi postquam singulorum *doctus* perceperit.

Id inquam necessarium est, si ex illis quae vase continentur sciendum est, nullum aureum esse vitiosum. Itaque qui haec praedicant, homines etiam doctissimos ad desperationem adducunt, nec quicquam scripturis ipsi credunt, nec alios credere permittunt. Non ignoro ex eo, quod nihil in scriptura vitiosum ostendatur, credibile heri eam divinam esse, sed hoc, nihil ostendit tale esse, plerique testimonio Ecclesiae adducti sentiunt, nec in experientia fundamentum fidei ponunt.

At rapit scriptura in admirationem: Ita est, sed rapiunt & alia nonnulla, grauitate, simplicitate, & bene, vereque dicta.

Ex illis quae in scripturis sunt, consonantiam etiam medium esse affirmat, sed experientia sua nemo illam cognoscit, nisi omnia cum omnibus conferat. Miracula, poenae, irae hostium contra scripturam, eam credibilem faciunt, certissimos sectarios facere non possunt, quia multa scripturae carent miraculis, nec poenis hostium sancitae sunt.

Sed his tandem omittis in quibus nec ipsi multum praesidij ponunt, arcem omnium haereseon, & latibulum inuadamus, illud est, *instinctus cuiusque priuatus, qui facit, ut quisque nouerit quae scriptura sit canonica, quae non sit.* Perinde ac si legem principis, tuo spiritu recipias, vel antiquas.

Verum dum hoc rei caput ponitur, miseris animabus desperatio iniecit, & scriptura euertitur. Nam primo, quomodo idiota instinctu suo discit, hanc esse scripturam ex hebraea in Gallicam linguam bene translata, qui Hebraeam nunquam vidit. Deinde, si sufficit ille instinctus, quid opus est alijs criteriis & argumentis? Tertio, ne docere quidem possunt, qui instinctibus illis vtuntur, nam intimo later ille additus pectore, nec in aliorum venit cognitionem. Quarto, diuersus est: Castello cantica cancorum reijcit, alij alios, qui prout Enthusiasmus dedit. Quinto, instinctus circulum habet: Vnde credis scripturae, quia eam veram esse testificatur spiritus, vnde scis hanc esse veram testificationem, quia scriptura ita asserit. Sexto, Blasphemia est, ex suo instinctu verbi diuini auctoritatem ita comprobare, ut tandem in tuu iudicium omnia resoluas: Hae enim ratio omnibus haereseibus ansam, & praetextum praebuit. Fatetur etiam, Scharpius non omnes Ecclesias quae habent spiritum Dei, consentire de scriptura. Denique disputando tandem inuiti in nostram sententiam delabuntur, & nomine scripturae doctrinam etiam non scriptam accipiunt. Scharpius enim ne scriptura antiquiorem Ecclesiam fateri cogatur, cum manifesto constat sola traditione primam Ecclesiam contentam fuisse, ita scribit colum. 63. In prosyllogismo est capto homonymia in nomine scriptura: Sumitur enim aliquando nomen Scriptura, pro Scriptura substantia, & rescripta, hoc est Dei verbo: & tum nihil aliud est quam doctrina deo tradita: aliquando pro huius doctrinae accidentis, scilicet scriptioe, & exaratione in libris. Primo sensu Scriptura est antiquior Ecclesia, sicque propositio est falsa: Scriptura enim, seu verbum Dei, est Ecclesiae fundamentum: Ephes. 2. 20. At fundamentum est antiquius edificio: ita scriptura est Ecclesiae se-

men, Matt. 13. 1. 1. Pet. 1. 23. At semen sobole illa, cuius est semen, antiquius est: Denique hoc idem verbum quod iam scriptum, fuit tunc non scriptum.

Vbi aperte scripturam vocat verbum Dei non scriptum, quod cum postea scriptum est, non statim vniuersum, potuit tamen a multis non scriptum retineri. Sed hac de re mentio erit cum de traditionibus agatur.

CAPVT XXVI.

Legem diuinam scriptam vere difficilem esse.

§. 1. Clarissimam esse Scripturam docere solent Sectarij. Joannem Fayium ministrum Albenacensem dixisse in concione refert Jacob. Gualterius in tabulis Chronographicis, saeculo 1. c. 4. Nul- lum esse opificem, qui, modo legere norit, Euangelium non intelligat. Jacob. Martini in thesibus Jubilariis thesi 91. Abstineat ergo vos Pontifici, & cum primis vos Iesuita, a se- disimo vestro coccyso, quo non tantum sacras scripturas, ob- scuras, difficiles & intricatas esse clamitatis, sed etiam ita ambiguas, & flexilologas calumniimini, ut instar nasi cerei flexibiles, nullam prebeant certam, constantem & immutam sententiam, imo multorum errorum, eorumque grauisimorum, latibulum eas blasphematis.

Et 92. admittite quoque, Laicos ad Sacrarum literarum le- ctionem. Quid dico admittite: Quum non tantum admisi sine a Domino ipso, sed etiam ad illam inuitati, certisq; mandatis adstricti ut ab eadem non nisi summo cum sacrilegio arceri possint.

Ceteros recensere superuacaneum fuerit. Soli qui hoc anno iubila concinnarunt, vel adiuuerunt, aliud senserunt Pareus, & Scharpius. Pareus in Apocalypsin hoc anno vltimum maledicentiae opus edidit, nam sacrum *reueletio* supremum nominauit, in quo fateretur Apocalypsin difficilem, primo in commone- factione: Filij se illam in peculio relinquere praeserim, quod sentiret se altitatem mysteriorum nondum attingisse, neque satisfacturum alijs, qui ipsi in multis non satisfecissent, iudicia interpretum magis exquirisse. Petit etiam veniam pro non inuestigatis. Sequitur Clemangem hominem suspectae fidei, a Luthero suspectissimo sectu. De ob- scuritate tractat c. 3. proleg. De obcuritate, inquit, A- pocalypseos scribens August. In hoc, inquit, libro, cuius nomen est apocalypsis, obscura multa dicuntur, ut mentem le- gentis exerceat, & pauca in eo sunt, ex quorum manifestatione indagentur cetera cum labore, maxime, quia sic eadem multis modis repetit, ut alia atq; alia dicere videatur, cum aliter atq; aliter hac ipsa dicere inuestigetur. Et Hieron. Liber in Apo- calypsi septem sigillis signatus ostenditur, quem si dederis homi- nini scienti literas, ut legat, respondebit tibi: Non possum, si- gnatus est. Et postea: Apocalypsis Ioannis tot habet sacramen- ta, quot verba. Parum dixi pro merito Voluminis. Laus omnis inferior est. In verbis singulis multiplices lateat intelligentia. Ita sane est. Nam tum in omni scriptura sacra reliqua: tum vero in ista satis intelligenda humanae mentis ac- cies, nisi diuini spiritus illustretur radiis, magis caecu- tit, quam oculi nocturnarum ad lucem meridianam caecutiunt. Obcuritatis vero huius non obscure cau- sae sunt.

Primo totus liber est propheticus de rebus futuris: Scribe, inquit Angelus, quae vidisti, & quae sunt, & quae fu- tura sunt. Futura autem ut futura, quia nondum sunt in vilo sensu, vel omnino ignorantur, vel praecognita non tam intelligentia, quam spe concipiuntur.

Adde, quod hac futura non apertis verbis enun- ciantur, nec temporum, locorum, personarum nota- tionibus definiuntur. Sed rectis visionum enigmati- bus B. Joanni scribenda reuelantur. Sunt quidem

Scriptura
difficilis.

Pareus diffi-
cilem fate-
tur Apocal.

Lib. 20. de
C.D. 17.

Tom. 3. ad
Paulin. c. 1.

Obscurita-
tis Apoca-
lypsos cau-
sa.

Visionum
differentia.